УДК 351

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Мордовцев О.С, к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Базисною умовою сталого розвитку прогресивної держави повинна бути ефективна та налагоджена система надання освітніх послуг на усіх рівнях. Освіта – це стратегічний ресурс соціально-економічного, культурного і духовного розвитку суспільства країни, поліпшення добробуту громадян, забезпечення національних інтересів, зміцнення міжнародного авторитету та формування позитивного іміджу держави, створення умов для самореалізації кожної особистості [1].

Слід також відзначити, що сфера освіти та публічного управління нею зараз знаходиться на черговому етапі реформування. При цьому, реформується усі рівні освіти як дошкільна освіти, так й так й вища та наукова освіта. Реформи в сфері вищої освіти спрямовані на забезпечення зростання якості українських вищих навчальних закладів, конкурентоздатності їх випускників, а також на забезпечення їх та загальної демократизації життя згідно з міжнародними стандартами.

Отже, для досягнення максимальної результативної якості проведення реформ, а особливо це стосується публічного управління у сфері вищої освіти, де визначена надзвичайно висока соціальна відповідальність, вони повинні базуватися на науково-обґрунтованих положеннях та мати практичний механізм їх реалізації. Тому дослідження проблем розробки та впровадження механізму публічного управління розвитком вищої освіти України є актуальними.

Виходячи із вищенаведеного, можна сформувати на рисунку 3 механізм публічного управління вищою освітою України, який передбачає

максимально-результативне використання усіх видів ресурсів для досягнення стратегічного цілей та пріоритетів.

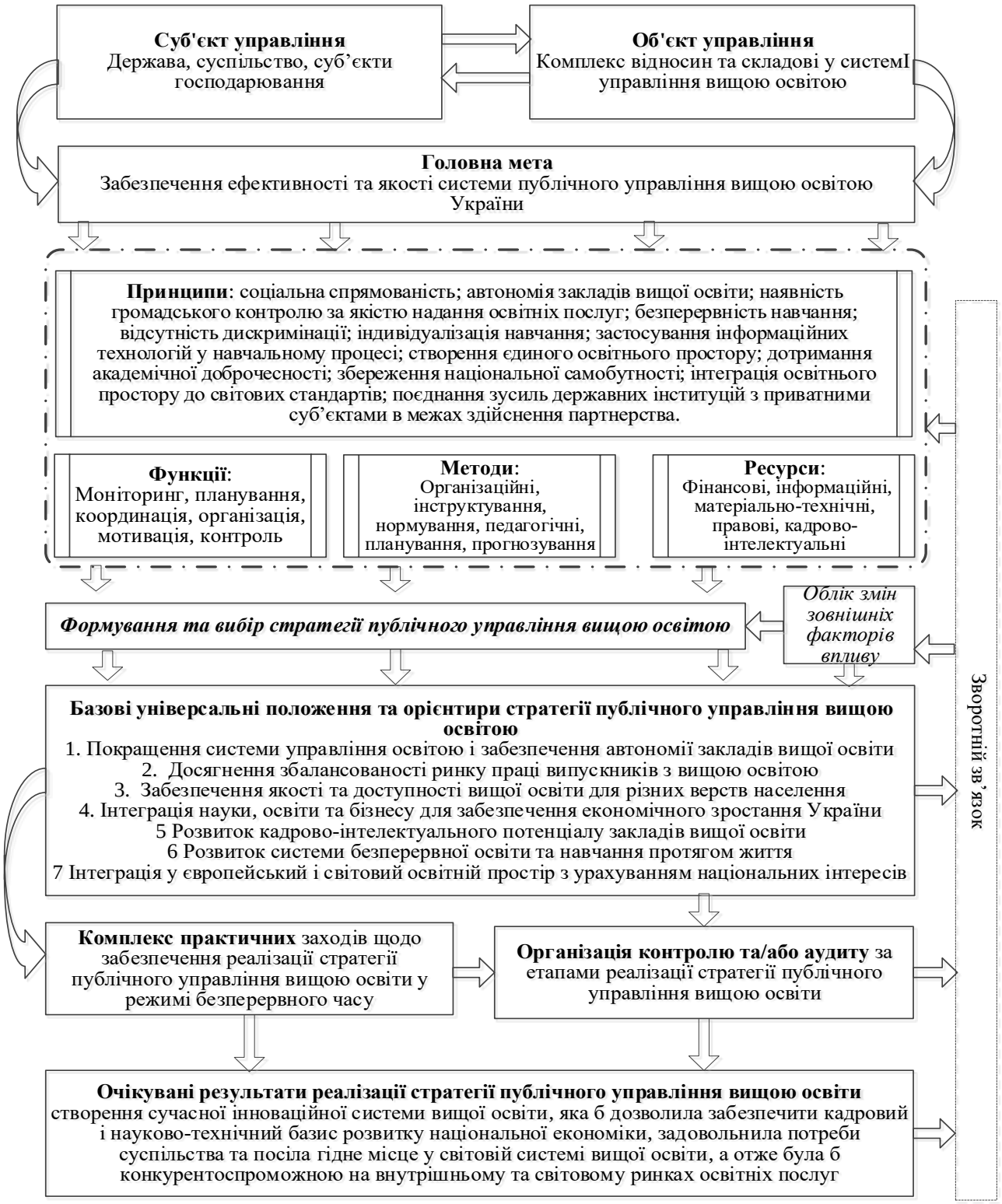

Рисунок 1 – Механізм публічного управління вищою освітою України
(розроблено автором на підставі [2-4])

Особливу увагу при реалізації запропонованого на рисунку 3 механізму треба приділити отриманню достовірної, повною на актуальної інформації щодо політичної, соціально-економічної та науково-технічної ситуації, що склалася в країні та безпосередньо та/або опосередковано впливає на функціонування освітньої системи. Це зумовило необхідність впровадження моніторингу як головної функції розробленого механізму процедури публічного управління вищою освітою. Моніторинг індикативних (короткострокових) та стратегічних (довгострокових) показників передбачає виявлення відхилень з послідовним та регулярним аналізом цих показників в науково-освітній системі та відповідність вимогам зовнішнього середовища, тобто інноваціям роботодавців реагування на зміни у кваліфікаційних характеристиках у вигляді зміни освітньої тактики або корекції загальних напрямів підготовки у навчальних закладах, що здійснюють науково-освітню діяльність [17]

Система моніторингу публічного управління вищою освітою повинна включати в себе наступні етапи:

1. Оцінка ефективності програм освіти, які реалізуються за ініціативою роботодавців (бізнесу), за умов урахування поточних та перспективних змін та очікуваних результатів.

2. Якісне фінансове, інституціональне-правове, організаційне та інші види забезпечення системи публічного управління вищої освіти на всіх рівнях підготовки.

3. Розробка прогнозів розвитку нових напрямів та характеристик в системі вищої освіти.

4. Оцінка результатів практичної роботи здобувачів в усіх функціональних аспектах.

5. Контроль за відповідністю результатів вищої освіти дотриманню державних стандартів освіти.

6. Оцінка рівня кваліфікації кадрового потенціалу системи, який забезпечує навчальний процес за всіма етапам проходження.

7. Впровадження інноваційної складової на різних рівнях публічного управляння розвитком вищої освіти.

8. Оцінювання ефективності прийнятих управлінських рішень на основі даних моніторингу.

9. Узагальнена оцінка прогнозу змін на ринку праці та внесення коригувань в систему вищої освіти (зворотній зв'язок (рис. 3).

Заключним та результуючим етапом запропонованого на рисунку 3 механізму є визначення очікуваних результатів реалізації стратегії, як основних пріоритетів, прагнень та орієнтирів публічного управління вищою освіти, а саме:

– побудова ефективної системи публічного управління, базисною умовою якого буде доцільне поєднання автономії з адекватним державним регулюванням;

–стабільність фінансування діяльності та розвитку закладів вищої освіти на основі паритетного державного фінансування, а також посилення акценту на залучення коштів бізнесових структур, фізичних осіб та іноземних інвесторів;

–стабільне та достатнє\ фінансування науково-дослідної діяльності закладів вищої освіти як державою, так й приватним сектором

– зростання світового рейтингу українських науковців та вищих учбових закладів;

– зростання якості освіти для підвищення привабливості закладів вищої освіти як для українських абітурієнтів, так й студентів з інших країн;

– набуття студентами високого рівня професійних знань та компетенцій;

– підвищення престижності викладацької та науково-методичної діяльності;

– зменшення відтоку кращих студентів і викладачів до закордонних університетів;

– формування системи мотивації викладачів до наукової роботи, самоосвіти, підвищення кваліфікації, створення інноваційних розробок, впровадження нових методів і підходів у викладанні [16];

– оновлення матеріально-технічного, інформаційного та бібліотечного до рівня світових стандартів;

– досягнення та підтримка позитивної динаміки кількості іноземних здобувачів вищої освіти усіх рівнів та просторової диференціацій .

Література :

1. Gryshova I. Yu., Nikoliuk E.V, Shestakovska T.L. Conceptualization of the Organizational Management Mechanism of the Development of the National Education System in the Context of Its Quality. *Science and education*. 2017. №10. С. 118-125.

2. Borys Kofman, Ilona Kurovska, Inga Yakaitis Sociological Aspects of Innovative Development Perspectives of Higher Education in Ukraine. *Наука і освіта.* 2018. №2. С. 118-124.

3. Кушнір С. М. Вища освіта як правова категорія: нормативний та доктринальний аспекти. *Науковий вісник Ужгородського національного університету, Серія Право*. Випуск 45. 2017. С. 17-25.

4. Вербицька А. В. Нормативно-правове забезпечення державної політики в сфері вищої освіти України: проблеми та перспективи удосконалення. *Право та державне управління : збірник наукових праць*. Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2016. № 2 (23). С. 35–50.